

Polina Davydenko

If a tree falls in a forest and no one is around, does it make a sound?

31. 10. – 15. 12. 2024

Kurátorský tým / Curated by:
Nela Klajbanová, Sára Märč

Jaké obrazy se vám vybaví, uvažujete-li o fotografiích zachycujících válku?

V době válek v Ukrajině a v Pásmu Gazy se s válečnými obrazy setkáváme na denní bázi. Fotografie a videa z válečných zón většinou zachycují výjevy destrukce a utrpení. Mohou sloužit jako politické či ideologické nástroje nebo jako varování či volání o pomoc. Zakrvácení lidí, hořící auta, trosky budov a opuštěná zvířata, střílející vojáci, příbuzní zhroutení nad zuboženými těly svých blízkých. „*Co si počít s poznáním, jaké nám fotografie přinášejí o vzdáleném utrpení?*“¹ Jedním z primárních významů těchto obrazů je vyvolat šok a znechucení, které by jejich recipientky a recipienty vedly k odsouzení válečných zločinců a k vyvolání sympatií s oběťmi. Jejich všudypřítomnost však vede i k lhostejnosti, otupělosti a pocitu nemohoucnosti a strachu. „*V hledáčku komponuji, skládám scénu. Věřím, že ten obraz zkázy přesvědčí, aktivizuje diváky. Ale fotka se stane jen tématem pro small talk.*“²

Polina Davydenko

Výstava *If a tree falls in a forest and no one is around, does it make a sound?* spojuje uměleckou praxi Poliny Davydenko s její vlastní zkušeností válečné reportérky z války v Ukrajině. Zaměřuje se na problematiku obrazů, které se sice pyšní svou realističností, ale zároveň se pohybují na hraně etiky a spektaklu. Je stále ještě morální sdílet fotografie trpících lidí, které jsou pořizovány bez jejich svolení? Nebo je naopak hodnotově chybné od této skutečnosti odvracet zrak a takové obrazy nereprodukovat? I když se o fotografiích mluví jako o záznamech skutečnosti, nejedná se v případě většiny mediálně rozšířených válečných fotografií o estetizovanou a záměrně vyostřenou situaci?

Polina Davydenko

Polina Davydenko ve výstavě pracuje s uměle vytvořenými scénériemi, které se stávají modelovou krajinou pro současnou realitu ruské invaze v Ukrajině. Výjevy připomínají až postapokalyptické obrazy, bez přítomnosti lidí, zato se stále trvajícím, zdánlivě nekončícím konfliktem, což dokládá podoba krajiny. Čas se stává neměřitelným. Doteky hlubokého času pozorujeme skrz proměny krajiny ve videu *After Time* (2024). Statické kamenné mohyly, jejichž vznik je datován až tři tisíce let do minulosti, trpělivě přečkávají okolní krize…

Polina Davydenko

Uprostřed minového pole stojí meruňkový sad. Pod stromy se válí tisíce meruněk, které nikdo nesbírá. Před vybombardovanými domy leží pytle s pískem prorůstající trávou. Mají situace a věci, které nevidíme a neslyšíme, vlastní existenci a význam? Je zapotřebí lidské svědectví, abychom uznali, že se něco doopravdy stalo? Tyto otázky ilustruje filozofická fráze „*If a tree falls in a forest and no one is around to hear it, does it make a sound?*“. Z ní vychází název výstavy, jež ohledává význam a formy svědectví, které přináší dokumentace války. Svědkem proměn způsobených válkou je totiž i samotná krajina. Davydenko ve výstavě tyto stopy válečných konfliktů dokumentuje a estetizuje tím, že je přetváří do precizních modelářských soch. Vedle statických modelů pozorujeme

What images come to your mind when you think of photographs of war?

During the war in Ukraine and Gaza, we encounter images of war on a daily basis. Photographs and videos from war zones tend to capture scenes of destruction and suffering. They can serve as a political or ideological tool, or as a warning or a call for help. People covered in blood, burning cars, ruins of buildings, abandoned animals, shooting soldiers, relatives heartbroken over mutilated bodies of their loved ones. *‘WHAT TO DO with such knowledge as photographs bring of faraway suffering?’*¹ One of the primary meanings of these images is to evoke shock and disgust, leading recipients to condemn war crimes and sympathies with the victims. But its omnipresence can also lead to apathy, numbness and feelings of powerlessness and fear. *‘In the viewfinder, I compose, I put together the scene. I believe that the image of destruction will convince the people. That it will activate them. But a photograph becomes just a topic for small talk.*’²

Polina Davydenko

The exhibition *If a tree falls in a forest and no one is around, does it make a sound?* connects the artistic practice of Polina Davydenko with her own experience as a war reporter in Ukraine. She focuses on the problematics of images that pride themselves on their realism, but at the same time they balance on the edge of ethics and spectacle. Is it still moral to share photographs of suffering people that are taken without their permission? Or is it, on the contrary, antithetical to look away from this reality and not reproduce such images? Even when we talk about photographs as records of reality, aren’t they, in most cases of medially spread war photographs, aestheticized and deliberately exacerbated situations?

Polina Davydenko

In her exhibition, Polina Davydenko works with artificially created sceneries, which become a model landscape for the current reality of the Russian invasion of Ukraine. The scenes resemble postapocalyptic images, without the presence of humans, but with the still-ongoing, seemingly endless conflict, evidenced in the appearance of the landscape. Time becomes immeasurable. We observe the touches of deep time through the changes in landscape in the video *After Time* (2024). Static mounds of stone, whose origins can be traced back up to three thousand years, patiently weather the crises around them.

Polina Davydenko

In the middle of a minefield, there is an apricot grove. There are thousands of apricots under the trees, but nobody picks them. In front of bombed-out buildings, there are bags of sand overgrown with grass. Do situations and things that we cannot see nor hear have their own existence and meaning? Is human testimony necessary to admit that something really happened? These questions are illustrated by a philosophical phrase: *If a tree falls in a forest and no one is around to hear it, does it make a sound?* From that comes the title of this exhibition which searches for the meaning and forms of testimony which brings us to the documentation of war. The landscape

Polina Davydenko

pohyblivé obrazy, jež zachycují nedovršené situace. Ve videích raketa svůj let nikdy nedokončí. Kolem paneláku se vznáší prach, ale výbuch nevidíme. Víme však, že exploze nastane, že raketa jednou dopadne. V těchto situacích se zdánlivě nic neděje, jsou však znepokojivou předzvěstí toho, co se blíží. Výstava nás nabádá k přemýšlení nad sebou samými jako nad přihlížejícími válce. Stáváme se publikem, voyeuru, svědectvím.

Polina Davydenko

Nela Klajbanová & Sára Märc

Polina Davydenko

itself is a witness to the changes brought by war. Davydenko documents and aestheticizes these traces of war conflicts by transforming them into precise model sculptures. Next to static models, we see moving images, capturing unfinished situations. In a video, a rocket never finishes its flight. There’s dust around a panel block of flats, yet we cannot see the explosion. But we know that the explosion is coming, that the rocket is going to hit at some point. Nothing seems to happen in these situations, but they are an unsettling foreshadowing of what’s to come. The exhibition is an invitation to consider ourselves as bystanders of war. We become the audience, the voyeurs, the witnesses.

Polina Davydenko

Nela Klajbanová & Sára Märc

Polina Davydenko

^[1] Susan Sontag, S bolestí druhých před očima (Praha–Litomyšl: Paseka, 2011), 89.

^[2] Výňatek z poznámek Poliny Davydenko k výstavě.

^[1] Susan Sontag, Regarding the Pain of Others, (New York: Picador, 2003), 99.

^[2] Except from Polina Davydenko’s notes on the exhibition.

Polina Davydenko je interdisciplinární umělkyně. Žije a pracuje v Brně. Vystudovala Ateliér fotografie (pod vedením Ivarse Gravlejsa) a Ateliér environmentu (pod vedením Barbory Klímové a Matěje Smetany) na brněnské Fakultě výtvarných umění VUT v Brně. V současnosti na FaVU působí jako pedagožka. V její tvorbě se odrážejí témata války a její každodennosti, domova či válečného žurnalismu. Ve svém díle kombinuje umělecký výzkum, aktivismus a osobní vyprávění. Pracuje především s fotografií, videem, sochou a keramikou. Je členkou organizace Resistance Support Club, z.s., která pomáhá chránit nejen antiautoritářské dobrovolnictvo na frontě, ale i civilní obyvatelstvo a zvířata žijící v oblastech ohrožených válkou. Spolek je možné podpořit bezhotovostní platbou přes QR kód.

Polina Davydenko is a multidisciplinary artist who lives and works in Brno. She graduated from the Photography Studio (under the supervision of Ivars Gravlejs) and the Environment Studio (under the supervision of Barbora Klímová and Matěj Smetana) at the Faculty of Fine Arts of the Brno University of Technology, where she is currently teaching photography. Her art practice reflects the themes of war and its everyday life, home and war journalism. She works mainly with photography, video, sculpture and ceramics. Davydenko combines artistic research, activism and personal narratives. She is a member of the Resistance Support Club, an organization that helps to protect not only anti-authoritarian volunteers at the front, but also civilians and animals living in areas threatened by war. You can support the club by making a cashless payment using the QR code.

Technické zajištění / Technical support:
Lukáš Dobeš, Pavel Dvořák, Petr Křivák,
Max Máslo
3D animace / 3D animation
(After Time): Lukáš Prokop
Zvuk / Sound design: Jonáš Svoboda
Voiceover: Bernardeta Babáková
Produkce / Production: Ida Tausch

Grafika / Graphic design: Nela Klímová
Překlad / Translation:
Markéta Effenbergerová
Korektury / Proofreading: Michal Jurza
Poděkování / Special thanks to:
Filip Cenek, Bára Kurtinová, Jan Šrámek,
Terén, Národní galerie Praha, FaVU VUT

etc.

MINISTERSTVO
KULTURY

Státní fond kultury ČR